

THE FEDERMANN
CYBER SECURITY CENTER
Cyber Law Program

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

התנועה לחופש המידע
المبتدعة لحرية المعلومات
The Movement for Freedom of Information

12 לינואר 2020

ט"ו טבת תש"ף

ירושלים

לכבוד:

Facebook Inc

באמצעות דוא"ל: Israellegalprocess_inc@fb.com

הנדון: בקשה למידע הנוגע להליך הסרת תכנים במהלך תקופות הבחירות לכנסת בישראל בשנת

2019

שלום רב,

1. אנו, התנועה לחופש המידע, והקליניקה לזכויות אדם במרחב הסייבר מתכבדים לפנות אליכם בבקשה לקבלת מידע אודות הליכי הסרת תוכן פוליטי שבוצעו על ידכן במהלך תקופות הבחירות הכלליות שהתקיימו בישראל בשנה האחרונה, כפי שיפורט להלן:

2. התנועה לחופש המידע הינה עמותה רשומה בישראל משנת 2004. התנועה היא עמותה א-פוליטית, הפועלת למען קידום ערכים של שקיפות ודמוקרטיה, ואשר מטרתיה העיקריות הינן, בין השאר, הגשמת התכלית והפוטנציאל הטמונים בחוק חופש המידע, התשנ"ח – 1998, וזכות הציבור לדעת. התנועה לחופש המידע פועלת מזה 15 שנה לקידום שקיפות במוסדות ציבוריים, להגברת הפיקוח על פעילותן של רשויות ציבוריות ומעודדת את הציבור לעשות שימוש בזכותו למידע, באמצעות קידומן של מטרות אלו שואפת התנועה ליצור חברה פתוחה, דמוקרטית וצודקת יותר. התנועה לחופש המידע משמשת כעותר ציבורי כדרך שגרה. בית המשפט אף הכיר בה במפורש כעותר ציבורי, וכידו הארוכה של הציבור בכל הנוגע להנגשת מידע לציבור וראו לדוגמה עת"מ (מינהליים י-ם) 46041-10-15 (התנועה לחופש המידע נ' כנסת ישראל) (פורסם בנבו, 03.04.2016).

3. הקליניקה המשפטית לזכויות אדם במרחב הסייבר באוניברסיטה העברית בירושלים, מופעלת בשיתוף פעולה בין התוכנית למשפט וסייבר במרכז פדרמן לחקר הסייבר (H-CSRCL) והמרכז לחינוך משפטי קליני (CLEC) בפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים. הקליניקה מהווה מוקד ידע בתחום זה במשפט הישראלי, ושמה לה למטרה לתרום לפיתוח הדין וליצירת התאמה של דיני זכויות האדם בישראל לסביבה הדיגיטלית, ובעיקר הזכות לחופש הביטוי והזכות הפרטיות, כך שהיקף ההגנה על זכויות אלה במרחב הסייבר לא יפגע. שיתוף הפעולה בין המרכז לחינוך משפטי קליני לבין מרכז

המחקר להגנת הסייבר מאפשר לקליניקה לפעול מנקודת מבט מגוונת, תוך שאיבת השראה ממספר דיסציפלינות נוספות – קרימינולוגיה, מדיניות ציבורית, תקשורת, עבודה סוציאלית ומדעי המחשב.

4. הקליניקה ייצגה את התנועה לחופש המידע בבקשתה להצטרף כידידי בית משפט בהליך ע"א 815/18 **Facebook Ireland Limited ואח' נ' אבי לן ואח'**, בטענה כי בשים לב למעמדכם במרחב הסייבר, הגם שהוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח – 1998 אינן עליכם, עליכם ועל מתווכי תוכן כדוגמתכם חלות על פי הדין הישראלי חובות שקיפות והליך הוגן כלפי ציבור המשתמשים בישראל. הליך זה כידוע לכם הסתיים בסופו של דבר בפשרה בין הצדדים.

5. בשנה החולפת התקיימו בישראל שתי מערכות בחירות כלליות לכנסת, ואך לאחרונה הכריזה הכנסת על קיום מועד בחירות נוסף בשני למאסר 2020. מערכות בחירות שכאלה מביאות איתן שיח ציבורי ער שחלק ניכר ממנו מתנהל במסגרת הרשתות החברתיות. המשתתפים בשיח הינם פוליטיקאים, אנשי תקשורת, אזרחים וכן פרופילי משתמשים מזויפים המכונים "בוטים".

6. לצד היתרונות המשמעותיים שתורמות הרשתות החברתיות לשיח, מתקיימים במסגרתן גם תופעות שליליות כגון שיח מסית וחשש למעורבות של גורמים אינטרסנטיים בשיח זה על מנת להשפיע באופן לא חוקי על תוצאות הבחירות. השיח המסית הוגדר ע"י פייסבוק ככלל הראשון של קהילת פייסבוק אותו המשתמשים מתחייבים שלא להפר במסגרת כללי המדיניות וככזה שבגיניו רשאית הרשת החברתית להסיר תוכן או משתמשים, זאת לצד המאמצים של הרשת למנוע קיומם של פרופילים מזויפים בתוכה.

7. תופעות אלו התרחשו בעבר בבחירות ברחבי העולם. בדו"ח החקירה על מעורבות רוסיה בבחירות לנשיאות 2016 בארה"ב, הוכחה מעורבותה שנעשתה בין היתר באמצעות פרסום ידיעות כוזבות במסגרת הרשתות החברתיות (U.S Department of Justice, **Report on the Investigation into Russian Interference in the 2016 Presidential Election**); כמו כן, דו"ח שפורסם ע"י הפרלמנט הבריטי סוקר את היכולת של מעצמות זרות להשפיע על סדר היום הציבורי במדינות אחרות באמצעות פרסום ידיעות כוזבות ברשתות החברתיות השונות (UK House of Commons, Digital, Culture, Media and Sport Committee, **Disinformation and "Fake News": Final Report (2019)**).

8. ההתייחסות לתופעות אלו וניסיון להביא לפתרון עלתה גם בישראל במערכות הבחירות האחרונות. לדוגמה בתב"כ 8/21 שחר בן מאיר ואח' נ מפלגת הליכוד ואח' קבע יו"ר ועדת

הבחירות המרכזיות, כבוד השופט מלצר, כי הגם שהדבר אינו מצוין בחוק, הוראות חוק
הבחירות (דרכי תעמולה) התשי"ט – 1959, האוסרות על פרסום תעמולת בחירות אנונימית,
יחולו אף על פרסומים ברשת האינטרנט. כמו כן, **בדו"ח הוועדה הציבורית לבחינת חוק
הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט – 1959**, המליצה הוועדה להחיל את הוראות החוק
המהותיות גם על הרשתות החברתיות ובתוך כך להטיל עליהן חובת שקיפות לזיהוי
האחראי על פרסום מודעת בחירות שמתפרסמת במסגרתן.

9. במהלך השנים האחרונות והשנה בפרט, קידמו הרשתות החברתיות ומתווכי תוכן אחרים
דו"חות שקיפות לגבי החלטותיהם לעניין הסרות תכנים לציבור הרחב. זאת מתוך הכרה
במעמדם הייחודי בתיווך של השיח הזה, וההשפעה חסרת התקדים שלהם על השיח
הציבורי המתנהל. הדו"חות כוללים נתונים אודות היקף הסרת התוכן ברשת, הסיבות
להסרה ומידע אודות הליכי הערעור. צעדים אלה על מנת להגביר את השקיפות הינם
מבורכים.

10. יחד עם זאת, הדו"חות כפי שפורסמו על ידכם, אינם מספקים מידע אודות היקף הסרת
התכנים וחסירת המשתמשים שנעשו רק בישראל בשנה ייחודית זו. מידע שכזה הינו
הכרחי על מנת שידע הציבור את איכות הסרת התכנים. כך לדוגמא, כי הסרת התכנים
אינה מוטת לאחד מצדדי המפה הפוליטית או לחלופין אינה גוברת בתקופה רגישה זו, או
אינה פוגעת יתר על המידה בחופש הביטוי. בנוסף יש חשיבות לעמוד על הקריטריונים אשר
הלכה למעשה מכתיבים את ההחלטות בנוגע להסרת התכנים, ועל האופן שבו הם מיושמים
בפועל.

11. משכך, נבקש כי תעבירו לידנו את הנתונים הבאים :

מידע אודות החלטות שהתקבלו בישראל:

- כמות החשבונות שנחסמו עקב פרסום תוכן פוליטי ומה היה משך החסימה בשנה
האחרונה בישראל.
- כמות הסרות התוכן של תוכן שסווג כתוכן פוליטי.
- כמות החשבונות המזויפים שהוסרו.
- כמות הערעורים שהוגשו עקב חסימות חשבון או הסרות תוכן בישראל כאמור ;
וכמה מתוכם התקבלו.

מידע אודות הליך קבלת ההחלטה להסרת התוכן בישראל:

- כמה מבין ההחלטות מתקבלות על ידי גורם אנושי? כמה עובדים כאלה ישנם, ומהי
ההכשרה של עובדים אלו?

THE FEDERMANN
CYBER SECURITY CENTER
Cyber Law Program

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

התנועה לחופש המידע
المبادرة لحرية المعلومات
The Movement for Freedom of Information

- מהי איכות הביצועים של הסרות התוכן בשפה העברית ובשפה הערבית לעומת שפות אחרות, ובעיקר לשפה האנגלית?
- במידה שהגורם איננו אנושי, מהן ההגדרות לפיהן הוא מסיק שהשיח הוא מסית או פוגעני?
- לשון תוכן הביטויים שנמחקו או הובילו לחסימה של משתמשים.
- מהן הפעולות שנעשות על ידי הרשת להגדלת או הפחתת החשיפה של המשתמשים לביטויים אלה, ומהם השיקולים המנחים בעת קבלת החלטות שכאלה.

בברכה,

עו"ד דנה יפה

** הפניה נכתבה בסיוע הסטודנטים אלה פרץ ואסף כהן מהקליניקה לזכויות אדם במרחב הסייבר באוניברסיטה העברית.

העתק

עו"ד רחלי אדרי חולתא, מנכ"לית התנועה לחופש המידע

עו"ד אור סדן, התנועה לחופש המידע